

DE GROTE LERAREN ALS SPIEGEL VOOR ZELFREFLECTIE?

Amersfoort, 21 augustus 2007
John van den Hout

Geachte aanwezigen,

Toen ik me voorbereidde om voor u dit verhaal te houden, was mijn eerste gedachte: 'Wat een zware titel is dit!' De grote leraren als spiegel voor zelfreflectie !!

Waar moet ik beginnen en moet ik nu gewoon een feitelijk verhaal houden?
Een verhaal wat wel aantoonbaar juist is en gebaseerd op meetbare dan wel objectieve feiten. En is het dan de bedoeling dat we met elkaar in gesprek gaan **over** deze feiten?
Ergens iets in mij zegt, dat ik dat niet moet willen en dat ik gewoon een ander, een eigen verhaal moet houden. Niet een verhaal over iets, maar een verhaal vanuit mezelf. Dat ga ik dan ook doen, dus ik ga helemaal niet praten over de grote leraren maar ik ga u iets vertellen vanuit mezelf.

Intermezzo:

de grote leraar

Wat is een voorbeeld
anders dan
iets buiten jezelf dat je herkent

Wat is een held
anders dan
eigenschappen waarvan je droomt

Wat is een leraar
anders dan
iemand die jou vertelt hoe het is

Wat is een grote leraar
anders dan
iemand die jou bevrageet
iemand die iets wakker maakt
iemand die iets er laat zijn.

Om het verhaal goed op te bouwen, wil ik u meenemen, iets over mezelf vertellen en over iets wat voor mij van grote waarde is geweest en wat mij ertoe heeft gebracht om dit verhaal zo aan u te vertellen.

Ik ben nu ongeveer twee en half jaar bezig met het Urantia Boek en u mag best weten, eigenlijk heb ik er een soort haat / liefde verhouding mee. Ik ben er nieuwsgierig naar. Het boek kan me verbazen en verwonderen en tegelijkertijd ook zo verontrusten, zo klein maken. Sinds twee jaar lees ik mee in de leesgroep in Den Haag en ik heb ook al 2 keer een workshop in Frankrijk bij Henk en Claire bijgewoond.

Een jaar na mijn kennismaking met het Urantia Boek, heb ik het boek Mystagogie van Tjeu van den Berk gelezen. Dat boek is als het ware een reis van, met en naar de symbolische werkelijkheid. Hij noemt dat de derde werkelijkheid.

In zijn boek heeft hij een hoofdstuk gewijd aan Socrates en diens visie op leren. En die visie van Socrates, dat is wat ik hier graag naar voren wil brengen en aan u ter overweging wil meegeven.

Socrates is de zoon van een vroedvrouw, en hij gebruikt bij zijn uitleg over zijn visie op leren, het beeld van zwanger zijn. De leerling moet zwanger zijn om echt te kunnen leren; dat heet leren van binnenuit.

De leraar is hooguit de vroedvrouw, die het zwanger zijn en het baren begeleidt. Hij doet dit niet door antwoorden te geven, maar door vragen te stellen over. De leerling moet er dus voor openstaan.

Terug naar de titel, zou ik dan moeten constateren dat het helemaal niet zo relevant is wie of wat de grote leraren zijn. Het gaat veel meer om de leerling. Socrates stelt ook dat het leren op deze manier aan de kant van de leerling zit.

In het Urantia Boek staat veel, heel veel van wat wij niet weten, niet kunnen beredeneren, niet kunnen aantonen. Sterker nog in het boek wordt vaak aangehaald dat het voor de boodschappers zelf moeilijk is om het begrijpelijk in mensentaal onder woorden te brengen.

Je zou kunnen zeggen dat wij vanuit het weten het dus niet weten en dat dit nu juist nodig is om iets anders wakker te maken. Daar kan een zoektocht beginnen naar Daar zit wat ik al eerder noemde, mijn nieuwsgierigheid, die wordt aangewakkerd.

Intermezzo:

Ik kom uit een zwaar gelovig nest en van jongs af aan had ik een houding van, later als ik ter verantwoording wordt geroepen dan zal ik God eens precies vertellen hoe het zit en zal ik hem eens ter verantwoording roepen.

Ik ben in het Urantia Boek gegrepen door het verhaal van de Richter. Dat God een fractie van Zichzelf naar mij stuurt, om mijn ziel te weven op basis van al mijn

ervaringen. En dat God mij hierin even hard nodig heeft als ik Hem, immers God heeft geen ervaring. Deze gedachte gaf mij opeens zoveel ruimte, ik was bereid mijn verdediging te laten varen, niet te gaan vechten of te willen bewijzen. Nee, deze gedachte opende nieuwe wegen. Alles verschoof en het gaf mij een gevoel van ruimte als ware het een open groene weide. Ik zou willen zeggen, het was voor mij een openbaring, die ik graag verder wilde onderzoeken. Het lijkt wel alsof deze gedachte ervoor zorgde dat ik naar iets toegetrokken werd en word. Niet dat gelijk alles duidelijk is, maar wel dat er een nieuwe wereld zich voor mij opende. Opende van binnenuit en met een aantrekkingskracht als ware het een magneet waar ik naartoe getrokken word.

Vanuit die optiek bekeken, kunnen we stellen dat wij hier allemaal leerlingen zijn. Leerlingen die ieder op zijn of haar eigen wijze openstaan voor het Urantia Boek. Immers anders zouden wij hier niet zitten. Wij zijn allemaal een beetje zwanger van het boek. Sommigen zijn net bevrucht, anderen zijn nog in de eerste maand en anderen zijn veel meer zwanger. De kunst zou dus moeten zijn voor ieder van ons om vanuit onszelf te praten over de zwangerschap, en daarbij te beseffen dat geen enkele zwangerschap hetzelfde is. Anders gezegd: als we over het boek praten, ontstaan er verschillende meningen en die meningen kunnen overtuigingen worden. Wanneer we Socrates in ons achterhoofd houden, wordt het de kunst om vanuit onze eigen ervaringen te gaan onderzoeken. Onderzoeken, niet om de antwoorden, maar onderzoeken om van binnenuit te weten en te ervaren ...

Intermezzo:

Zaterdag 29 juli stond er een artikel in Trouw, een verhaal van Karin Melis (filosofe en publiciste) over haar held. Misschien is held wel een ander woord voor leraar. De titel van haar stuk was: 'Mijn held zegt geen sorry, hij komt tot inkeer' en het gaat over Simon Petrus. In het artikel stond een passage over hoe Petrus geroepen werd. Hij was aan het vissen met zijn broer en opeens hoorden zij een welluidende stem die zei: 'Volg mij.' Niets meer en niet minder en van een 'vreemde' en Petrus volgde, liet alles los en ging mee.

Kunt u zich dat voorstellen. Dat kan alleen maar als Petrus ergens voor openstond.

Zou u zijn meegegaan?

Zelf denk ik dat iedereen in zijn leven zulke momenten meemaakt. Momenten van openstaan. Niet dat die alleen maar heerlijk, fijn en plezierig zijn. Nee, juist niet. Die momenten zorgen voor grote onrust, angst, onzekerheid, het niet meer weten en toch wel weten. Het zijn momenten waarvan een vriendin laatst tegen mij zei: van op de trein stappen.

Wanneer bent u zelf op de trein gestapt en weet u zich dat nog te herinneren?

Grote leraren, ja die waren er, zijn er en zullen er ook altijd weer komen. Ik durf de stelling aan dat het daar niet om gaat. Natuurlijk kunnen het voorbeelden zijn, kunnen ze richting geven, maar het gaat om iets anders. Het gaat om de leerlingen, om u en mij en het moment van openstaan ergens voor. Durven vragen, durven uit te dragen, niet om het gelijk of het overtuigen maar omdat het van binnenuit zo voelt.

Kunt u zich nog de momenten in uw leven herinneren dat er iets van binnen verschoof, waar u zelf niet precies de vinger op kon leggen en toch wist: er is iets verschoven.

Terug naar mezelf, ja ik ben een leerling en geloof ook dat ik zwanger ben, dat ik op een andere manier opensta voor leren dan vroeger. Dat het mij niet meer gaat over goed en fout, over gelijk en ongelijk, maar dat dit er allemaal mag zijn en dat alles vanuit een ander perspectief gezien ook een andere kleur krijgt. Dat niets verloren gaat en alles in een bepaald perspectief zin heeft, hoe moeilijk soms ook te begrijpen.

Intermezzo:

Ik heb het met u gehad over voorbeeld, held, leraar en over grote leraar. Misschien is het goed hier een eigen voorbeeld aan te koppelen. En of hij nu een voorbeeld, een held een leraar of een grote leraar is, vind ik niet zo belangrijk. Wel weet ik dat hij al een groot deel van mijn leven meeloopt en dat hij er mede voor heeft gezorgd dat ik op de trein ben gestapt, dat ik ergens op een andere manier voor open ben gaan staan. Het is Bram Vermeulen. Bram heeft veel, heel veel gedaan, gezocht en wonderschone liedjes en gedichten gemaakt. Ik wil er één van voorlezen.

Hij zong in dit boek
op uitgekozen tonen

Hij danste in dit boek
met uitgemeten passen

Hij droomde in dit boek
oefende zijn wegen

Hij schreef in dit boek
zijn zelfgemaakte grenzen

Hij bevestigde in dit boek
zijn afgepaste woorden

Hij wist in dit boek
zijn herhaling van zetten

Hoe kan ik ooit
ergens anders geraken
als ik het begaande
pad gebruik?

Ik wens u allen een niet begaand pad en een boek wat u nieuwsgierig maakt, wat u brengt naar nieuwe, niet eerder begane paden in onze werkelijkheid en avonturen in de symbolische werkelijkheid.

Ik wil afsluiten met een ietwat prikkelende vraagstelling:

Vraagstelling

Heeft het Urantia Boek u op de trein laten stappen, bestemming onbekend, maar wetend dat het wel de goede trein is? Kunt u daarover eens iets vertellen?